

Palvelevan tutkimuskirjaston kehittäjä

Teologisen tiedekunnan kirjastojohtajasta on todella vaikea kirjoittaa muisteluksia, koska hän ei ole värikäs tai repäisevä tyyppi, jonka edesottamuksia käsiteltäisiin päiväkahveilla tai kollegojen kokoontuessa. En muista kenenkään koskaan sanoneen mitään negatiivista hänestä. Häntä voi luonnehtia hyvin sosiaaliseksi ja ihmisten kanssa toimeentulevaksi, asialliseksi ja ahkeraksi. Hän tutustuu asioihin ja uudistusehdotuksiin suurella huolella ja ottaa sitten kantaa. Hän ei mielestäni ole ollut visionääri eikä suurten kehitysnäkyjen näkijä ja toteuttaja. Hän on arvostanut enemmän hiljaista, jatkuvaa ja tasaista kehitystä. Helsingin yliopiston kirjastojen yhteisessä kehittämisessä hän on ollut rakentava työryhmien vetäjä ja jäsen.

Suurempia hyppäyksiä teologisen tiedekunnan kirjaston kehityksessä on tapahtunut aina muuttojen yhteydessä. Ensimmäinen Liisan aikana oli kirjaston muuttaminen tiedekunnan mukana yliopiston päärakennuksen kattokerroksesta Neitsytpolulle 1970-luvulla. Siinä yhteydessä kirjaston tilat suurenivat ja oli mahdollista järjestellä kirjasto ja lukusalitoiminta uudella tavalla. Kirjastosta tuli hyvin toimiva ja se oli ahkerassa käytössä. Kirjastonhoitajan huolenpito ulottui asiakkaiden kaikinpuoliseen viihtymiseen asti. Se ilmeni muun muassa siten, että kirjastossa pidettiin säännöllisiä tuuletustaukoja, jolloin avattiin ikkunat ulkoilmaan. Lisäksi huolehdittiin lukusalin sopivasta ilmankosteudesta. Joka vuosi kirjaston kirjoista ja hyllyiltä pyyhittiin pölyt. Poikkesin usein aamu- tai päiväkahville kirjaston henkilökunnan sosiaalitalaan, vaikken ollutkaan kirjaston henkilökuntaa. Paljolti tein sen siksi, että siellä oli mukava tunnelma, rentoa keskustelua ja paljon parantavaa naurua.

Seuraava muutto tapahtui 1990-luvun loppupuolella, kun tiedekunta siirtyi keskustaan Aleksanterinkatu 7:ään. Kirjasto sai haltuunsa koko neljännen kerroksen. Yhden laajan lukusalin tilalle tulivat rakennusteknisistä syistä eri aineiden pienemmät lukusalit, joiden seiniä ympäröivillä hyllyillä olivat näiden disipliinien kirjat. Sarjoilla ja aikakauslehdillä oli omat huoneensa. Vanhat luettelokortit säilyivät, mutta uusi aineisto meni tietokoneille. Opiskelijoita oli opetettava toimimaan uuden tieto- ja viestintätekniiikan maailmassa. Gradut kirjoitettiin entistä useammin tietokoneella. Kirjastoonkin perustettiin huone, jossa oli tietokoneita opiskelijoiden käyttöön. Elektronista aineistoa alkoi ilmestyä painotuotteiden rinnalle.

Kun 2000-luvun alussa toimin apokryfikirjojen käännöskomitean puheenjohtajana, pyysin Liisaa laatimaan komitealle kirjaston palvelusopimuksen, jotta kirjasto hankkisi komitean tarvitseman uuden kirjallisuuden ja tarvittaessa toimittaisi kääntäjille valokopioita esimerkiksi tekstijulkaisuista. Kävi ilmi, ettei kirjasto ollut koskaan aikaisemmin laatinut minkäänlaista palvelusopimusta, mutta kyllä sekin onnistui liisamaiseen tapaan rauhassa asiaan paneutuen ilman kiirettä ja stressiä. Sopimus täytti tehtävänsä ja hinnatkin olivat kohtuulliset.

Luonnehtisin Liisaa teologisen tiedekunnan kirjaston johtajana palvelevan tutkimuskirjaston luojaksi. Kirjaston henkilökunta on hyvin ystävällistä ja palvelualtista. Asiakas tuntee olevansa kuningas. Hän saa palvelua, eikä vain palvelua, vaan ystävällistä ja asiantuntevaa palvelua. Tarvittaessa asioita - kuten elektronisten aineistojen käyttöoikeuksia - selvitetään ulkomaisia kustantajia myöten. Uskon, että tämä palveluhenkisyys on lähtöisin johtajasta. Se on arvokas perintö siirrettäväksi uuteen kampuskirjastoonkin, ketkä sitä sitten tulevaisuudessa johtanevatkin.

Teksti:
Raija Sollamo

Muistelukseni perustuvat kokemuksiini ja havaintoihini yhtäältä teologisen tiedekunnan kirjaston käyttäjänä (tutkijana 1967 -, professorina 1982-) toisaalta Liisan esimiehenä (teologisen tiedekunnan dekaanina 1992-1998 ja kirjastoista vastaavana vararehtorina 1998-2003).

Kuva: Raili Pentti ja Liisa Rajamäki teologisen tiedekunnan promootiossa vuonna 1997. Takana Aimo Virtanen. Kuva: Marja-Sirkku Holman arkisto.